

Zsupán Edina értekezése hiánypótló mű, mivel Janus Pannonius leghosszabb prózafordításával, Plutarchos *Apophthegmata regum et imperatorum* című munkájának latin átültetésével mindeddig nem foglalkozott behatóbban a kutatás. A disszerens Janus fordítását többféle kontextusban, több tudományterület módszertanát alkalmazva elemzi és értékeli, egyaránt érintve a kodikológia, a paleográfia, a művészettörténet, az irodalomtörténet és a műfordításelmélet területét. A munka jól illeszkedik a humanista fordítás elmélete és gyakorlata körül a legutóbbi időkben megélénkülő nemzetközi kutatásokba.

Jelentős novum, hogy a vizsgálatba bevonja Plutarchos művének korabeli latin fordításait, elsősorban Francesco Filelfo és Antonio Cassarino Janusénál korábbi, kéziratban maradt munkáját, alkalmanként pedig Raffaele Regio későbbi fordítását is, melyekről a kutatás mindezidáig nem vett tudomást. A dolgozat nagy értéke Filelfo és Janus fordításának rendkívül alapos, külön-külön történő elemzése és kontrasztív összevetése. Ezáltal sikerül Janus művét a humanista fordításirodalom kontextusában elhelyeznie.

Részletekbe menő mikrofilológiai vizsgálatokkal mutatja meg Janus prózafordításának alapelveit, amelyeket a forrásszöveg lehető leghívebb átültetésében (*proprietas Graeca*), valamint a *brevitas*, a *compositio* és a *concinnitas* kategóriáiban összegez. A kéziratközpontú vizsgálódásoknak szintén értékes hozadéka a két fordító, Filelfo és Janus rendelkezésére álló kéziratok azonosítása és körülhatárolása. Sikeresen mutatja ki, hogy Janus kódexe többnyire a Γ és a Σ család jellemzőit mutatja.

Eredményei fölhasználhatók lesznek Janus kritikai kiadásának munkálatai során, akárcsak Ábel Jenő kiadásának szövegét több helyen is javító észrevételei. Zsupán Edina dolgozata jelentős hozzájárulás Janus Pannonius életművének föltárásához, amely minden korábbi kísérletnél alaposabban vizsgálja a humanista püspök fordítástechnikáját és görög nyelvi felkészültségét, s ezáltal további kutatások kiindulópontjául szolgálhat. Eredményei nemcsak a Janus-filológiában, hanem a nemzetközi humanizmuskutatásban is hasznosíthatóak. Filelfo fordításának elmélyült ismerőjeként érdemes volna tudását a Filelfo-féle fordítás kritikai kiadásának elkészítésében is kamatoztatnia.